

**Aalborg
Kommune**

Specialgruppen

**Handicapkompenserende ydelser til
børn og unge**

Serviceovens § 41 og § 42

Vejledende serviceniveau

Indholdsfortegnelse

1. Indledning	5
2. Merudgifter	5
A. Generelt.....	5
B. Privatansat hjælper	6
Generelt om privatansat hjælper:	6
Pleje og omsorg:	6
Pasning af barnet med funktionsnedsættelse / lidelse, mens forældrene deltager i aktiviteter med søskende.....	8
Pasning af barnet med funktionsnedsættelse / lidelse, mens forældrene deltager i aktiviteter	8
Aflastning i forbindelse med praktiske gøremål.....	8
Ledsagelse af barn til fritidsaktivitet:	9
C. Kørsel.....	9
Generelt om kørsel:	9
Kørsel til og fra skole:	10
Kørsel til og fra DUS:.....	10
Kørsel til og fra specialbørnehaver, specialgrupper i børnehaver / vuggestuer og basisdagpleje	11
Kørsel til og fra STU:	11
Kørsel til og fra ungdomsuddannelser:	11
Kørsel til samværsforældre:	11
Afhentning ved sygdom:.....	12
Kørsel til behandling, undersøgelser, kontroller mv. :	12
Kørsel til fritidsaktiviteter:	12
Befordring til behandling i udlandet:	12
Kørsel til og fra aflastning:	12
Bevilling af kørsel når man har hjælpemiddelbil:.....	13
Almindelig kørsel – når familien hverken har kørekort eller bil:.....	13
D. Bolig.....	13
Bolig:	13
El-udgifter:	13
Flytning:	13
Hus- og ejendomsforsikring:.....	14
Husleje / Boligudgift:	14
Opprioritering til bolig:	14
Varmeudgifter:	15

E. Hjælpemiddelbil:	15
Afgifter mv.:	15
Forsikring:	15
Kørsel:	15
Parkering og Invalideskilt:.....	16
Redningstjeneste:	16
Reparation og service:	16
Særlig indretning:	17
Vedligeholdelses- og driftsudgifter:	17
F. Øvrige merudgifter	17
Aktivitetsbeløb til privatansat hjælper:.....	17
Barnepigetilskud:.....	17
Behandling:.....	17
Bleer og andre vådliggerudgifter:.....	18
Briller:	18
Cykel:	18
Datatek:	19
Diæter:.....	19
DUS:	19
Elektronik:.....	20
Ernæringspræparater:	20
Ferie:.....	20
Fritidsaktiviteter:	21
Høreværn:.....	21
Konsulentbistand:.....	22
Kontingent til handicapforening:.....	22
Kræsekost:	22
Kurser:	22
Medicin:.....	23
Personlig hygiejne:	24
Rengøring:	24
Slitage og ødelæggelser	24
Sygehusophold:	25
Tøj og sko	25
Vask og Tørring:	25
Visuel struktur:	26

3. Tabt arbejdsfortjeneste	26
A. Generelt:.....	26
B. Konkrete behov for kompensation for tabt arbejdsfortjeneste.....	27
Behandlinger, undersøgelser og kontroller:.....	27
Indlæggelser:	28
Nedsat immunforsvar eller stor sygdomsrisiko:.....	28
Tilsyn / overvågning:.....	28
Praktiske gøremål i hjemmet:	29
Manglende eller urolig søvn:	29
Personlig pleje og omsorg:	29
Følge til fritidsaktiviteter:	31
Kurser:	31
Lukkedage / -uger i DUS / børnehave mv. :.....	31
Indkøring ved skift i tilbud:	31
Manglende eller ikke tilstrækkeligt støttende skole- eller pasningstilbud / Skolevægning:	31
Skolemøder	32
Møder med Specialgruppen:	33
Lektielæsning:.....	33
Hjemmeundervisning:	33
Hjemmetræning:	33
Uddannelse: Deltagelse i uddannelse mens man modtager kompensation for tabt arbejdsfortjeneste:	33
Søskende:.....	33

1. Indledning

Det beskrevne er et udtryk for Aalborg Kommunes generelle serviceniveau. Bevillinger i de enkelte tilfælde vil altid bero på konkrete individuelle vurderinger.

2. Merudgifter

A. Generelt

Reglerne om dækning af merudgifter betyder, at familier kan få dækket nødvendige merudgifter, der opstår som følge af barnets funktionsnedsættelse / lidelse.

Målgruppe: Målgruppen for dækning af merudgifter er familier, der i hjemmet forsørger et barn under 18 år med betydeligt og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller indgribende kronisk eller langvarig lidelse.

Formålet med Servicelovens bestemmelser om dækning af merudgifter er at medvirke til:

- At barnet kan forblive i familien og dermed undgå anbringelse, såfremt hensynet til barnets tarv tilsiger dette
- At familien kan leve så normalt som muligt på trods af og med barnets / den unges funktionsnedsættelse / lidelse
- At hindre at barnets / den unges funktionsnedsættelse / lidelse forværres eller får andre og mere alvorlige følger

Familien skal selv dække den andel af udgiften, som er almindelig for andre børn / familier. Det betyder at nogle udgifter ikke vil kunne dækkes, fordi der ikke er tale om en merudgift i forhold til andre børn / familier, mens der for andre udgifter vil blive fastsat en egenbetaling svarende til den normaludgift som andre familier har.

Udgiften skal være nødvendig. Det betyder at nogle udgifter ikke vil kunne dækkes, fordi de ikke vurderes nødvendige i generel forstand, selv om den enkelte familie synes, udgiften er nødvendig for dem. Det er ikke tilstrækkeligt at udgiften er hensigtsmæssig. Familien vil også selv skulle betale prisforskellen hvis de fx vælger et dyrere produkt.

Udgiften skal være en konsekvens af funktionsnedsættelsen / lidelse og have en tæt sammenhæng med denne.

Familien skal sandsynliggøre / dokumentere de forventede merudgifter for den kommende periode. Der kan som udgangspunkt ikke dækkes merudgifter der ligger forud for ansøgningstidspunktet, medmindre der foreligger en ganske særlig grund.

Den månedlige merudgiftsydelse beregnes ved at afrunde familiens samlede merudgifter pr. måned til nærmeste 100 kr. Merudgiften skal som minimum overstige 4.900 kr. årligt (2019-niveau) for at komme til udbetaling.

Merudgiftsydelsen udbetales som en kontantydelse til forældrene som herefter selv skal administrere beløbet og betale de forskellige merudgifter. For enkelte typer af merudgifter er det muligt at lave en aftale om at Aalborg Kommune betaler direkte til leverandøren.

Aalborg Kommune vægter at børn med funktionsnedsættelser / lidelser bliver så selvhjulpne som muligt. Familierne kan derfor opleve at der indimellem henvises til andre løsninger med henblik på at gøre barnet selvhjulpne.

Aalborg Kommune lægger til grund at forældre har ansvaret for deres barn indtil barnet fylder 18 år. Det er derfor som udgangspunkt forældrenes ansvar at hjælpe barnet med at opfylde barnets behov. Der kan dog være situationer hvor barnets vanskeligheder som følge af funktionsnedsættelsen / lidelsen er så store at forældrene har behov for ekstra hjælp / tid for at kunne opfylde barnets behov.

B. Privatansat hjælper

Generelt om privatansat hjælper:

Behovet for privatansat hjælper skal være en konsekvens af funktionsevnenedsættelsen / lidelsen og have en tæt sammenhæng med denne.

Aalborg Kommune vægter at børn med funktionsnedsættelser / lidelser bliver så selvhjulpne som muligt. Dette er som udgangspunkt forældrenes ansvar. En privatansat hjælper kan dog – for at frigøre forældrenes tid til andre gøremål omkring barnet - bruges bl.a. til at træne selvstændige funktioner som fx transport eller deltagelse i fritidsaktiviteter / arrangementer med henblik på at barnet bliver i stand til selv at varetage disse funktioner.

Såfremt der er tale om egentlige socialpædagogiske tiltag bør det vurderes om opgaven løses bedre af en kontaktperson jf. SEL § 52, stk. 3, nr. 6.

Forældrene er arbejdsgivere for den privatansatte hjælper og er således ansvarlige for ansættelsen af denne. Aalborg Kommune tilbyder at indhente børne- og straffeattest på de privatansatte hjælpere, forældrene ønsker at ansætte. Aalborg Kommune anbefaler kraftigt at der indhentes børne- og straffeattest på alle privatansatte hjælpere, men i sidste ende er det forældrenes valg.

Såfremt timetallet overstiger 400 timer årligt er det lovpligtigt at tegne en arbejdsgiverforsikring. Forældrene er arbejdsgivere og det er således deres ansvar at der tegnes en forsikring. Det er muligt at få dækket den nødvendige udgift til en arbejdsgiverforsikring i henhold til gældende niveau.

Familien kan selv pege på en hjælper. Som udgangspunkt kan der ikke ansættes nære familiemedlemmer. Kan familien ikke selv finde en hjælper, kan Aalborg Kommune eventuelt være behjælpelig med forslag.

Barnet må ikke overnatte hos hjælperen. Er der behov for dette, skal der ansøges om aflastning.

Ved den konkrete udmåling af hjælpertimer lægges en helhedsvurdering af familiens og barnets situation til grund med udgangspunkt i serviceniveauet. Den samlede udmåling vil derfor kunne afvige fra de konkrete timetal. Øvrige bevillinger / ydelser til familien og barnet / den unge vil indgå i helhedsvurderingen.

Som udgangspunkt udbetales der ikke weekendtillæg, da det tilstræbes at hjælperopgaven udføres på hverdage. Dette gælder dog ikke i de tilfælde hvor rådgiver vurderer at det er nødvendigt at opgaven udføres i weekenden. De bevilgede timer kan som udgangspunkt ikke opspares. Hvis der er perioder hvor behovet for timer er større end andre, skal der derfor søges særskilt.

Pleje og omsorg:

Der tages udgangspunkt i følgende generelle beskrivelser af funktionsnedsættelsens omfang

- A: Lettere problemer / begrænsninger i hverdagen
- B: Moderate til svære problemer / begrænsninger i hverdagen
- C: Omfattende og gennemgribende problemer / begrænsninger i hverdagen. Multihandicappede

Bevillingen skal ses i sammenhæng med eventuel bevilling af tabt arbejdsfortjeneste.

A: Barnet har en lettere funktionsnedsættelse / lidelse

Barnet har behov for støtte / guidning til de fleste dagligdags aktiviteter, døgnrytme og hygiejne

0 – 6 år: Børn i denne aldersgruppe har som udgangspunkt behov for voksenstøtte til de fleste aktiviteter. Der gives derfor ikke privatansat hjælper til denne gruppe.

6 – 12 år: Der er tale om et mindre behov for støtte, som ikke væsentligt afviger fra andre børn i denne aldersgruppe. **Der gives derfor ikke privatansat hjælper til denne gruppe.**

12 – 18 år. Der er tale om et mindre behov for støtte, som ikke væsentligt afviger fra andre børn i denne aldersgruppe. **Der gives derfor ikke privatansat hjælper til denne gruppe.**

B: Barnet har moderate til svære problemer / begrænsninger

Barnet har behov for meget støtte til alle dagligdags aktiviteter, døgnrytme og hygiejne

0 – 6 år: Børn i denne aldersgruppe har som udgangspunkt behov for voksenstøtte til de fleste aktiviteter. Selv om barnet på nogle punkter kan have et større behov end jævnaldrende vurderes dette ikke i væsentlig grad at afvige fra andre børn i denne aldersgruppe. **Der gives derfor ikke privatansat hjælper til denne gruppe.**

6 – 12 år: Børn i denne aldersgruppe har som udgangspunkt behov for voksenstøtte til en del aktiviteter. Barnet har dog behov for støtte i et noget større omfang end andre i samme aldersgruppe. Der gives derfor max **2½ timers** privatansat hjælper pr. uge, svarende til ½ time pr. hverdag i gennemsnit.

12 – 18 år: Børn i denne aldersgruppe er som udgangspunkt selvhjulpne til de fleste aktiviteter. Barnet har dog behov for støtte i et noget større omfang end andre i samme aldersgruppe. Der gives derfor max **5 timers** privatansat hjælper pr. uge, svarende til 1 time pr. hverdag i gennemsnit.

C: Barnet har omfattende / gennemgribende problemer / begrænsninger eller er multihandicappet

Barnet har behov for hjælp døgnet rundt til fx bad, hygiejne, toiletbesøg, spise, aktiviteter, af- og påklædning, hjælp i forbindelse med søvn, medicin, sonde mv. Formålet med hjælpen er at sikre at barnet kan forblive i hjemmet længst muligt.

0 – 6 år: Børn i denne aldersgruppe har som udgangspunkt behov for voksenstøtte til de fleste aktiviteter. Barnet har dog som følge af sin funktionsnedsættelse i et markant større omfang behov for støtte end andre i samme aldersgruppe. Der gives derfor max privatansat hjælper 10 timer pr. uge svarende til 2 timer pr. hverdag i gennemsnit. **Hvis det vurderes mest hensigtsmæssigt kan nogle af timerne placeres i weekenden.**

6 – 12 år: Børn i denne aldersgruppe har som udgangspunkt behov for voksenstøtte til en del aktiviteter. Barnet har dog som følge af sin funktionsnedsættelse behov for støtte i et markant større omfang end andre i samme aldersgruppe. Der gives derfor max privatansat hjælper 18 timer pr. uge svarende til 2 timer

pr. hverdag samt 4 timer pr. weekenddag i gennemsnit. Hvis det vurderes mest hensigtsmæssigt kan timerne placeres anderledes.

12 – 18 år: Børn i denne aldersgruppe er som udgangspunkt selvhjulpne til de fleste aktiviteter. Barnet har dog behov for støtte i et markant større omfang end andre i samme aldersgruppe. Der gives derfor max 27 timers privatansat hjælper pr. uge, svarende til 3 timer pr. hverdag samt 6 timer pr. weekenddag i gennemsnit. Hvis det vurderes mest hensigtsmæssigt kan timerne placeres anderledes.

Pasning af barnet med funktionsnedsættelse / lidelse, mens forældrene deltager i aktiviteter med søskende

Som udgangspunkt bør barnet med funktionsnedsættelse / lidelse i disse situationer passes af den anden forælder eller af netværket. Det bør altid vurderes om familien fx pga. andre børn i familien uanset ville skulle have pasning.

Såfremt der ikke er mulighed for pasning af den anden forælder / netværket og behovet for pasning opstår alene som følge af handicappet (Fx i situationer hvor man normalt ville have taget barnet med, men dette pga. funktionsnedsættelsen / lidelsen ikke er muligt / hensigtsmæssigt) kan der i særlige tilfælde ud fra en konkret og individuel vurdering bevilges få timer til aktiviteter med søskende i alderen 0 – 11. Søskende fra 12 år og opefter forventes selv at kunne tage til fritidsaktivitet.

Såfremt barnet med funktionsnedsættelse / lidelse fylder så meget i hverdagen at hele familien har behov for aflastning, bevilges max 20 timers privatansat hjælper pr. md.

Pasning af barnet med funktionsnedsættelse / lidelse, mens forældrene deltager i aktiviteter
Familien forventes som udgangspunkt at dække ind for hinanden eller dække behovet ved hjælp af bedsteforældre / andet netværk.

0 – 11 år. Udgangspunktet er at forældrene normalt ville have en barnepige til børn i denne alder. Behovet for pasning er således ikke alene med baggrund i funktionsnedsættelsen / lidelsen, hvorfor der ikke kan bevilges privatansat hjælper. Det bør i stedet vurderes om der skal ydes barnepigetilskud.

12 – 18 år. Børn i denne alder vil normalt ikke have en barnepige men vil kunne være alene hjemme. Der skal altid ske en konkret vurdering af tidspunktet for og omfanget af pasning i forhold til barnets alder herunder om andre børn i samme alder ville være alene hjemme. Såfremt det ikke er muligt at forældrene eller netværket selv dækker behovet, vil der kunne bevilges privatansat hjælper, såfremt andre børn i lignende situationer ville kunne være alene hjemme.
Alternativt bør der vurderes om der skal ydes barnepigetilskud.

Aflastning i forbindelse med praktiske gøremål

Praktiske gøremål som indkøb, tøjvask, madlavning og rengøring er almindeligt forekommende i enhver familie. Der er tale om aktiviteter som kan planlægges og udføres på forskellige tidspunkter. Endvidere er der i dag flere muligheder for at handle dagligvarer online eller udnytte butikkernes åbningstider. Hvis der er to voksne i husstanden, forventes disse at fordele opgaverne imellem sig.

Der bevilges derfor som absolut udgangspunkt ikke privatansat hjælper til at passe barnet mens forældrene løser disse opgaver.

I særlige tilfælde hvor barnet / den unge i alderen 6 – 18 år kræver massiv overvågning i alle vågne timer og det ikke er muligt at tilrettelægge hverdagen således at forældrene kan nå at forberede madlavningen

inden barnet kommer hjem, kan der bevilges privatansat hjælper max 2½ time pr. uge, svarende til ½ time pr. hverdag i gennemsnit. Børn under 6 år vurderes generelt at have behov for voksenopmærksomhed og behovet er således ikke affødt af funktionsnedsættelsen.

Ledsagelse af barn til fritidsaktivitet:

Børn i alderen 0 – 11 år:

Det anses for almindeligt, at forældre følger børn i denne aldersgruppe til fritidsaktiviteter. Der er derfor ingen merudgift forbundet med dette

Børn i alderen 12 – 18 år:

Det anses for almindeligt at børn i denne aldersgruppe i vid udstrækning er i stand til selv at transportere sig til fritidsaktiviteter. Såfremt barnet som følge af sin funktionsnedsættelse / lidelse har behov for at blive fulgt til fritidsaktiviteter, bør dette vurderes efter reglerne om ledsagelse jf. SEL § 45. Her gives max 15 timer pr. md.

Såfremt barnet / den unge har hjælpertimer til andre ting kan ledsagelse til fritidsaktiviteter også bevilges jf. § 41 for at sikre at barnet kun har 1 ordning. Der bevilges dog fortsat max 15 timer pr. md. til ledsagelse.

C. Kørsel

Generelt om kørsel:

Aalborg Kommune skelner mellem følgende former for transport

- Egentransport – barnet cykler eller går
- Offentlig transport – barnet tager bus / tog
- Kørsel i egen bil – forældrene kører barnet i egen bil
- Samkørsel – Kørsel bevilget via Aalborg Kommunes kørselskontor. Der er andre børn i bilen. Antallet afhænger af den konkrete rute.
- Særkørsel – Kørsel bevilget via Aalborg Kommunes kørselskontor. Der er beskrevet særlige vilkår for barnet – herunder fx begrænsning på antal børn i taxaen, begrænsning på transporttid, kørsel på særlige tidspunkter
- Enekørsel – Kørsel bevilget via Aalborg Kommunes kørselskontor. Der er beskrevet særlige vilkår for barnet som medfører at der ikke må være øvrige børn i bilen.

Befordringsudgifter efter § 41 er subsidiære til befordringsydelser efter andre bestemmelser.

Kørsel bevilges efter følgende principper:

1. Udgangspunktet er at skolebarnet skal transportere sig selv (enten via egentransport eller afhængig af afstand offentlig transport). Merudgiften udgør maksimalt buskort (i det omfang barnet ikke kan bevilges buskort af skolen).
Forældrene er ansvarlige for at barnet lærer at køre bus.
Børn i dagpleje, vuggestue og børnehave kan som udgangspunkt ikke transportere sig selv pga. alder.
2. Hvis egentransport eller offentlig transport ikke er en mulighed pga. alder, barnets funktionsnedsættelse / lidelse, den konkrete rute (afstand, antal skift), dækkes merudgiften til forældrenes kørsel.

Der laves en konkret beregning af merudgiften med udgangspunkt i hjemmeadressen, skolen / institutionens adresse, forældrenes arbejdssted. Der fratrækkes normaludgiften. Ekstra kilometer dækkes med statens lave takst.

3. Kun hvis kørsel i egen bil reelt er umulig kan der bevilges samkørsel. Her kan følgende elementer indgå i vurderingen
  - Familien har ikke bil
  - Kørsel medfører uforholdsmæssigt stort tidsforbrug
  - Forældrenes arbejdstider / arbejdssituation
  - Er der bevilget hjælpemiddelbil skal denne som udgangspunkt dække barnets behov for kørsel
4. Hvis samkørsel ikke er mulig med udgangspunkt i barnets funktionsnedsættelse / lidelse, tages der stilling til om problemet kan løses ved at bevilge særkørsel.
5. Kun i helt særlige tilfælde kan der bevilges enekørsel. Denne vurdering foregår altid i samarbejde med PPR. Enekørsel bevilges altid for en begrænset periode og der skal løbende arbejdes med barnets mulighed for at deltage i samkørsel.

Er der behov for kørsel på andre tidspunkter end de bevilgede, skal forældrene selv hente / bringe barnet.

Ved kørsel bevilget gennem Aalborg Kommunes kørselskontor er rådgiver ansvarlig for bevilling af kørsel, mens kørselskontoret er ansvarlig for den konkrete tilrettelæggelse af kørslen.

Såfremt forældrene har særlige ønsker til tidspunkter mv., undersøges det i første omgang med kørselskontoret om de kan tilbyde en kørsel der opfylder forældrenes behov uden merudgifter i forhold til den allerede bevilgede kørsel. Alternativt kan rådgiver vurdere om behovet opstår som en nødvendig følge af barnets funktionsnedsættelse / lidelse.

Kørsel til og fra skole:

Der er ikke lovhemmel til at bevilge kørsel til og fra skole jf. SEL § 41.

Kørsel til og fra skole dækkes efter Folkeskoleloven og administreres af PPR

Kørsel til og fra DUS:

Kørslen omfatter såvel kørsel til og fra Dus på skoledage samt på skolefrie hverdage.

For at dække kørsel til morgendus skal der dog være et sandsynliggjort behov for morgendus med udgangspunkt i forældrenes arbejdstider.

Det anses for almindeligt at der kan være kørsel til skoletilbuddet. På baggrund af Folkeskolelovens regler for tilskud til buskort anser Aalborg Kommune følgende som normal-afstand til skole:

0 – 3. klasse	2,5 km
4 – 6. klasse	6,0 km
7 – 9. klasse	7,0 km
10. klasse	9,0 km.

Der fastsættes en egenbetaling svarende til ovenstående. Der tages udgangspunkt i statens lave takst for kørsel.

Kørsel til og fra specialbørnehaver, specialgrupper i børnehaver / vuggestuer og basisdagpleje
Kørslen omfatter såvel kørsel til og fra institutionen på alle hverdage.

Det anses for almindeligt at forældre har kørsel til dagtilbud. På baggrund af en rundspørge anslår Aalborg Kommune følgende normal-afstande:

- Vuggestue: 4 km.
- Dagpleje: 3 km.
- Børnehave: 4 km.

Der fastsættes en egenbetaling svarende til ovenstående. Der tages udgangspunkt i statens lave takst for kørsel.

Kørsel til og fra STU:

Er den unge i gang med et STU-forløb, skal kørselsudgifter mellem bopæl og uddannelsessted samt til evt. aflastningstilbud vurderes efter reglerne om STU.

Kørsel til og fra ungdomsuddannelser:

Kørslen omfatter kørsel på skoledage og følger de almindelige betingelser for bevilling af kørsel. Egenbetaling udgør prisen på uddannelsesbuskort.

Kørsel til samværsforældre:

Kørsel til og fra skole behandles efter folkeskolelovens regler.

Samværsforældre kan få dækket eventuelle merudgifter til transport til og fra DUS eller dagtilbud. Transporten dækkes i det omfang, udgiften overstiger den udgift forældre i samme livssituation har til transport af børn uden funktionsnedsættelse.

Udgangspunktet er fortsat at barnet skal transportere sig selv enten via egetransport eller offentlig transport. Dette medfører ikke en merudgift i forhold til andre børn.

Såfremt barnet som følge af sin funktionsnedsættelse ikke kan transportere sig selv, forventes samværsforælderen at køre barnet. Udgiften kan dækkes i det omfang befordringsgodtgørelsen overstiger udgiften til offentlig transport.

Såfremt barnet ikke kan tage offentlig transport fordi dette ikke er muligt pga. ruter, dækning mv., forventes samværsforælderen at køre barnet. Her er der ikke tale om en merudgift som følge af funktionsnedsættelsen.

Kun hvis et barn på samme alder normalt ville kunne tage offentlig transport men på grund af funktionsnedsættelsen / lidelsen ikke er i stand til dette og kørsel i egen bil reelt er umulig for samværsforælderen, kan der bevilges kørsel via kørselskontoret. Samværsforælderen sættes i egenbetaling med udgiften til offentlig transport.

Er samværsforælderen bosat uden for Aalborg Kommune, vurderes det at samværsforælderen normalt vil køre barnet uanset alder eller tilrettelægge samvær udenfor skoledag. Udgifter til kørsel / transport er derfor ikke en følge af funktionsnedsættelsen / lidelsen.

Afhentning ved sygdom:

Skal barnet hentes tidligere i dagpleje / institution, skole / Dus pga. sygdom, er det som udgangspunkt forældrenes ansvar at få hentet barnet.

Kørsel til behandling, undersøgelser, kontroller mv. :

Herunder også rideterapi, fysioterapi og anden behandling / træning.

Der kan normalt ydes hjælp til befodringsudgifter til nødvendig behandling, hvis disse ikke dækkes efter andre bestemmelser.

Hvis familien har benyttet sig af det frie sygehusvalg dækkes maksimalt transportudgiften til det sygehus forældrene oprindeligt er henvist til.

Hvis familien selv har valgt andre former for behandling uden henvisning fra det oprindeligt behandelende sygehus, dækkes transportudgiften ikke.

Der ydes befodringsgodtgørelse til efter forholdene billigste, forsvarlige befodringsmiddel.

Kørsel til fritidsaktiviteter:

Udgifter til transport til fritidsaktiviteter dækkes som udgangspunkt ikke, idet alle familier kan have udgifter til dette.

I særlige tilfælde kan dog vurderes om der er tale om en reel merudgift som følge af barnets funktionsnedsættelse / lidelse. Her ses bl.a. på barnets alder, mulige aktiviteter i forhold til funktionsnedsættelsen / lidelsen, den konkrete aktivitet, konkret afstand mellem barnets bopæl og hvor barnet normalt ville gå til denne fritidsaktivitet og hvor aktiviteten konkret finder sted.

Der ydes befodringsgodtgørelse til efter forholdene billigste, forsvarlige befodringsmiddel. Der vil altid skulle tages konkret stilling til egenbetaling.

Der bevilges ikke kørsel via Aalborg Kommunes kørselskontor til fritidsaktiviteter.

Befodrning til behandling i udlandet:

Hjælp til dækning af befodringsudgifter mv i forbindelse med behandling i udlandet kan kun ydes, hvis Sundhedsstyrelsen har godkendt at behandlingen skal foregå i udlandet. I sådanne tilfælde ydes hjælpen kun hvis den ikke dækkes efter Sundhedsministeriets regler eller andre ordninger.

Kørsel til og fra aflastning:

Når det skønnes hensigtsmæssigt kan der bevilges kørsel til aflastningsfamilien for at hente / bringe barnet.

I særlige tilfælde hvor aflastningsfamilien ikke har mulighed for at hente / bringe barnet fra daginstitution / skole / DUS eller hvor der er tale om en aflastningsinstitution kan der bevilges kørsel via Aalborg Kommunes kørselskontor.

Kørsel mellem aflastningssted og familiens hjem er som absolut udgangspunkt forældrenes ansvar. Kørslen dækkes med statens lave takst. Kun i særlige tilfælde hvor forældrene ingen mulighed har for at transportere barnet kan der bevilges kørsel via Aalborg Kommunes kørselskontor.

Det skal altid vurderes om barnet er i stand til selv at stå for transporten.

Bevilling af kørsel når man har hjælpemiddelbil:

Hjælpemiddelbilen skal som udgangspunkt dække barnets transportbehov.

Såfremt det er særligt nødvendigt af hensyn til familiens samlede situation herunder mødetider såvel daginstitution / skole som forældrenes arbejde, kan der i særlige tilfælde bevilges kørsel via Aalborg Kommunes kørselskontor.

Almindelig kørsel – når familien hverken har kørekort eller bil:

Der er tale om en konkret individuel vurdering, i hvilket omfang nødvendig kørsel kan bevilges. Familien vil fortsat selv skulle dække den andel af udgiften, der svarer til den udgift de normalt ville have haft.

D. Bolig

Bolig:

Der kan ydes støtte til forhøjede boligudgifter i forbindelse med boligændringer i form af tilbygninger og / eller ombygning af familiens bolig eller ved flytning til en anden lejlighed som følge af barnets funktionsnedsættelse / lidelse, såfremt følgende betingelser er opfyldt.

- Nuværende bolig er ikke egnet og kan ikke gøres egnet til barnets funktionsnedsættelse / lidelse.
- Flytningen er udelukkende begrundet i barnets funktionsnedsættelse / lidelse.
- Flytningen skal ske i samarbejde med Kommunen.

Det skal altid vurderes om familien selv har valgt en bolig, der er større og dyrere end barnets handicap tilsiger.

Det anses for almindeligt at familier flytter til noget større i forbindelse med at de får (flere) børn, færdiggør uddannelse eller lign. Tilskuddet ydes kun i den periode familien faktisk opfylder betingelserne.

El-udgifter:

En flytning, boligændring eller tilbygning udløser ikke i sig selv en merudgift til el. Der skal foretages en konkret vurdering af hvilke elinstallationer, der forårsager det øgede forbrug fx udgifter til belysning mv. i et hjælper-værelse.

Udgifter til opladning af hjælpemidler betragtes som en driftsudgift og kan som udgangspunkt ikke dækkes som en merudgift.

Flytning:

Der kan bevilges hjælp til flytteudgifter mv. hvis flytningen vurderes nødvendig som følge af barnets funktionsnedsættelse / lidelse. Fx indskud i en ny lejlighed, salgs omkostninger ved salg af hidtidig bolig, leje af flyttebil mv. Det forudsættes at familien selv står for det praktiske omkring flytningen.

Eventuelt tilbagebetalt indskud fra tidligere bolig eller salgsprovenuet ved salg af tidligere ejerbolig ikke kan modregnes den bevilgede støtte.

Hus- og ejendomsforsikring:

Såfremt familien har fået bygget til eller er flyttet, kan den øgede udgift til husforsikring dækkes som en merudgift.

Husleje / Boligudgift:

Uegnet bolig:

Hvis familien ønsker at flytte fordi de finder at nuværende bolig er uegnet i forhold til barnets funktionsnedsættelse / lidelse, skal kommunen have mulighed for at vurdere om boligen er egnet eller kan gøres egnet.

At en bolig er egnet i forhold til barnets funktionsnedsættelse / lidelse betyder i denne sammenhæng at barnet kan sove, spise, bade, gå på toilettet og bevæge sig rundt i boligen i nødvendigt omfang samt at der er plads til barnets eventuelle hjælpemidler.

Såfremt kommunen finder nuværende bolig uegnet, kan der bevilges hjælp til nødvendige flytteudgifter samt dækning af eventuelle nødvendige merudgifter til husleje.

Eventuelle merudgifter til husleje opgøres som forskellen i nettohusleje (dvs. fratrukket boligsikring) på familiens nuværende bolig og en anden egnet bolig i Aalborg Kommune. I vurderingen af hvad der er en anden egnet bolig tages bl.a. udgangspunkt i familiens størrelse. Der kan ikke tages hensyn til eventuelle husdyr. En anden egnet bolig kan være placeret hvor som helst i Aalborg Kommune.

I forbindelse med flytning til en handicapegnet bolig kan der gives hjælp til dobbelt boligudgift i en periode. Som udgangspunkt kan der maksimalt gives hjælp til dobbelt boligudgift i 6 måneder.

Egnet bolig:

Hvis familien som udgangspunkt bor i en egnet bolig men af forskellige årsager ønsker at flytte, dækkes udgifter til flytning ikke. Der kan eventuelt dækkes en nødvendig merudgift til husleje.

Eventuelle merudgifter til husleje opgøres med baggrund i det generelle prisniveau i det område familien ønsker at bosætte sig. Såfremt den konkrete lejlighed familien flytter ind i er dyrere end det generelle prisniveau i området, skal familien sandsynliggøre at forskellen skyldes at denne bolig er særlig egnet i forhold til barnets funktionsnedsættelse / lidelse. Der kan kun dækkes den del af den øgede husleje der konkret er begrundet i boligens egnethed i forhold til det konkrete barn.

Opprioritering til bolig:

Ydelsescentret har kompetence til at opprioritere til bolig.

Såfremt behovet for opprioritering skyldes barnets funktionsnedsættelse / lidelse, skal rådgiver i Specialgruppen beskrive barnets behov og familiens situation. Herefter tager Ydelsescentret stilling til evt. opprioritering.

Familiens nuværende bolig skal være uegnet i forhold til barnets funktionsnedsættelse / lidelse, før der kan tages stilling til evt. behov for opprioritering.

Varmeudgifter:

En flytning, boligændring eller tilbygning udløser ikke i sig selv en merudgift til varme. Familien skal sandsynliggøre eller dokumentere en øget udgift som følge af flytningen.

E. Hjælpemiddelbil:

Tal fra Danmarks statistik viser at knap 83 % af alle børnefamilier havde bil i 2018. Aalborg Kommune anser det derfor for almindeligt at børnefamilier i dag har bil.

Familien skal som udgangspunkt selv afholde udgifter der er forbundet med at have en hjælpemiddelbil, idet handicappede generelt ikke kan siges at have merudgifter til drift af bil alene på grund af funktionsnedsættelsen i forhold til ikke-handicappede bilejere.

Der kan dog ydes hjælp til merudgifter hvis familien på grund af barnets funktionsnedsættelse har en ekstraordinær driftsmæssig dyr bil. Det betyder at såfremt familien har en almindelig bil vurderes der ikke at være tale om merudgifter i forhold til andre familiers transportudgifter til bil eller offentlig transport.

Afgifter mv.:

Grøn ejerafgift: Merudgiften i forhold til en almindelig bil dækkes. Familien skal sandsynliggøre merudgiften fx i form af oplysninger om grøn ejerafgift.

Udligningsafgift og partikeludledningsafgift (dieselbiler): Merudgifter i forhold til afgifter på en almindelig bil dækkes. Familien skal sandsynliggøre merudgiften fx i form af oplysninger om afgifterne.

Forsikring:

Familien skal sandsynliggøre at der er tale om en merudgift i forhold til forsikring af en almindelig bil fx i form af et overslag fra forsikringselskabet.

I særlige tilfælde hvor familien kan sandsynliggøre at der er tale om en ekstra bil som udelukkende er anskaffet til kørsel med barnet, dækkes forsikringsudgiften 100%. Anden kørsel må max udgøre 10 % af bilens samlede kørsel.

Familien er forpligtet til at finde det bedst egnede tilbud.

Årlige udgifter til præmiestigninger dækkes ikke, idet prisstigninger også forekommer ved almindelige bilforsikringer.

Udgifter til selvrisiko eller præmiestigning som følge af skader dækkes ikke, uanset om skaden er opstået mens forældrene eller hjælper kørte bilen.

Kørsel:

Der skelnes mellem 3 typer af kørsel

- Formålsbestemt kørsel omfatter kørsel, der er en direkte følge af barnets funktionsnedsættelse og hvor kørslen har en sammenhæng med funktionsnedsættelsen fx kørsel til læge, fysioterapi, aflastning mv.
- Ikke formålsbestemt kørsel med barnet omfatter nødvendig kørsel til

- Skole, uddannelse, DUS, børnehave mv.
- Fritidsaktiviteter
- Familiebesøg op til 4 gange pr. md.
- Særlige indkøb til barnet 1 gang pr. md.
- Familieaktiviteter op til 2 gange pr. md.

- Øvrig kørsel og kørsel uden barnet i bilen.

Familien skal aflevere en oversigt over forventet kørsel.

Formålsbestemt kørsel og ikke formålsbestemt kørsel dækkes efter statens lave takst.

Øvrig kørsel og kørsel uden barnet i bilen vurderes ikke at være en følge af barnets funktionsnedsættelse og dækkes derfor ikke.

Parkering og Invalideskilt:

Udgiften til at parkere hjælpemiddelbilen vurderes ikke at overstige de udgifter andre familier kan have til parkering og dækkes derfor ikke som en merudgift.

Familien har mulighed for at søge invalideskilt, som giver mulighed for gratis parkering en lang række steder, hvor der ellers er betalingsparkering.

Udgiften til invalideskiltet betragtes ikke som en merudgift, idet skiltet giver adgang til gratis parkering.

Såfremt der er behov for at etablere en særlig parkeringsplads til hjælpemiddelbilen nær boligen på offentlige veje og / eller private / fælles veje med mere end en grundejer, skal borgeren kontakte Teknik- og Miljøafdelingen og politiet.

Redningstjeneste:

Redningstjenester betragtes ikke som en nødvendig merudgift og dækkes derfor ikke.

Hvis en familie uden abonnement får brug for akut hjælp som følge af barnets handicap skal det vurderes hvorvidt udgiften dækkes.

Reparation og service:

Der dækkes kun merudgifter til reparationer som er nødvendige af hensyn til bilens driftsmæssige og sikkerhedsmæssige tilstand eller som er lovpligtige.

Familien skal sandsynliggøre at der er tale om en merudgift til reparation i forhold til en almindelig bil fx i form af en erklæring fra mekanikeren.

Der dækkes kun udgifter til faktiske reparationer. Serviceaftaler dækkes ikke.

Udgifter til reparation af særlig indretning vurderes jf. SEL § 114.

Udgifter til serviceeftersyn af særlige indretninger fx lift er ikke lovpligtige og dækkes derfor som udgangspunkt ikke.

Særlig indretning:

Særlig indretning vurderes jf. SEL § 114.

I helt særlige tilfælde hvor nødvendig indretning eller udstyr (fx pusleplads i hjælpemiddelbilen til børn over den normale blealder) ikke kan bevilges efter SEL § 112 eller SEL § 114, må det vurderes om det kan bevilges efter § 41. Der foretages en konkret vurdering af behovet herunder familiens kørselsbehov / afstande.

Vedligeholdelses- og driftsudgifter:

Vedligeholdelses og driftsudgifter ved bilen som fx

- påfyldning af olie, kølervæske, sprinklervæske mv.
- vask og rengøring
- Udsiftning af vinduesvisker, pærer mv.
- Olieskift
- Dækskift

Er indregnet i statens lave takst for kørsel. Der er således afregnet for de nødvendige kilometer familien har kørt med barnet. Udgiften dækkes derfor ikke særskilt.

F. Øvrige merudgifter

Aktivitetsbeløb til privatansat hjælper:

Som udgangspunkt er det familiens opgave at lave / arrangere aktiviteter for og med barnet / den unge og derved afholde de udgifter det medfører.

Der udbetales således ikke aktivitetsbeløb.

Familien henvises til at søge ledsagerkort som giver en ledsager gratis adgang til en lang række aktiviteter fx stadion, biograf, svømmehal mv.

Barnepigetilskud:

Det vurderes almindeligt at forældre har barnepige når børn i alderen 0 – 11 skal være alene hjemme. I situationer hvor barnets funktionsnedsættelse / lidelse forudsætter at barnepigen skal være voksen for at kunne løse opgaven, kan merudgiften fra en almindelig barnepige til en voksen barnepige dækkes jf. de fastsatte takster.

Som udgangspunkt vurderes børn i alderen 12 – 18 at kunne være alene hjemme. Her vil forældrene således normalt ikke have udgifter til barnepige. Er der behov for pasning bør dette vurderes efter reglerne om privatansat hjælper.

I særlige situationer kan der gives barnepigetilskud til børn over 11 år, såfremt det i den konkrete situation vurderes sandsynligt at andre forældre ville benytte en barnepige til et barn på samme alder.

Behandling:

Psykolog, fysioterapi, musikterapi, legeterapi og andre former for behandling skal vurderes efter sundhedsvæsenets regler og kan derfor ikke betragtes som en merudgift jf. servicelovens § 41.

Bleer og andre vådliggerudgifter:

Der ydes ikke hjælp til bleer til børn under 4 år.

Såfremt barnet forventes at have behov for bleer resten af livet (eller i mange år fremover) skal udgiften vurderes jf. SEL § 112.

Såfremt der er tale om et midlertidigt behov vurderes udgiften efter SEL § 41. Udgiften skal være sandsynliggjort og lægeligt dokumenteret, herunder om alle behandlingsmuligheder er udtømte.

Der tages udgangspunkt i prisniveauet fra discountsupermarkeder som Aldi og Rema.

Vådligger: Såfremt barnet er i skolealderen og alle behandlingsmuligheder er udtømte, kan der i særlige tilfælde ydes hjælp til udgifter i forbindelse med at barnet er vådligger. Det bør altid vurderes om det er mest hensigtsmæssigt at barnet bruger ble og derved kan få sin nattesøvn.

Såfremt barnet tisser igennem om natten, kan der dækkes udgifter til (der tages udgangspunkt i priser fra Jysk og Ikea)

- 1 sæt ekstra sengetøj årligt
- 1 dyne om året
- 1 ny madras hvert andet år
- Vådliggerlagner

Såfremt barnet ikke er tør om dagen, bør det vurderes om det er mest hensigtsmæssigt at barnet bruger ble.

Briller:

Som udgangspunkt ydes der ikke hjælp til briller.

Der kan dog efter en konkret vurdering ydes hjælp til udgifter til briller i følgende tilfælde

- Barnet ødelægger ofte brillerne pga. sin lidelse såfremt det ikke kan undgås ved pædagogiske eller andre tiltag.
- Barnet har en alvorlig sygdom, der bevirker at synet ændres, så styrken i brilleglassene skal skiftes hyppigt

Familien skal selv betale det første par briller hvert år.

Vær opmærksom på at flere optikere tilbyder 1 par gratis briller om året til børn under 12 år.

Cykel:

Det anses for almindeligt i ethvert hjem der måtte ønske det, at barnet har en cykel. Der dækkes derfor ikke merudgifter til almindelige cykler uanset om barnet pga. sin funktionsnedsættelse har behov for en særlig cykeltype – fx lav indstigning eller en elcykel.

Special-cykler vurderes som udgangspunkt efter bestemmelserne om hjælpemidler.

Skal cyklen primært bruges til transport skal den vurderes efter bestemmelserne om hjælpemidler. Er der tale om en specialcykel der primært / udelukkende skal bruges til fritid / leg, vurderes ansøgningen efter § 41. I vurderingen indgår bl.a.

- Hvad er formålet med cyklen
- Hvad er almindeligt for alderen ift. Afstand, terræn mv.
- Er det alene pga. funktionsnedsættelsen / lidelsen der er behov for el
- Hvilken grad af støtte er der brug for
- Kan barnet cykle og hvor langt

Såfremt der bevilges en special-cykel, fastsættes en egenbetaling på kr. 200 pr. barnets leveår.

Datatek:

Abonnement til Datateket (eller andre tilsvarende tilbud hvor spil og programmer mv. kan lånes) er ikke en nødvendig merudgift.

Familierne kan låne computerspil og lignende på biblioteket eller købe spil på tilsvarende vis som familier med børn uden handicap.

Diæter:

Når et barn er i diætbehandling foretages vurderingen af om lidelsen er indgribende som udgangspunkt med diætbehandlingen. Dette gælder også selvom barnet uden diætbehandlingen vil være akut livstruet eller ophør med diætbehandlingen vil betyde en umiddelbar risiko for væsentlig eller varigt nedsat funktionsevne.

Hvis diætbehandlingen kan ligestilles med medicinsk behandling, skal barnet dog vurderes uden diætbehandling, såfremt barnet uden diætbehandling vil være akut livstruet eller hvis ophør af diætbehandlingen vil betyde en umiddelbar risiko for væsentlig og varigt nedsat funktionsevne.

Diætbehandling kan kun sidestilles med medicinsk behandling, hvis der er tale om en lægelig ordineret behandling med godkendte ernæringspræparater. Diætbehandling som ikke er iværksat efter lægelig ordination kan ikke sidestilles med medicinsk behandling. Diætkost der består i at undgå visse fødevarer og / eller erstatte dem med andre fødevarer kan ikke sidestilles med medicinsk behandling.

Det betyder at børn med diabetes som udgangspunkt er omfattet af målgruppen, idet diæten kombineret med fx insulin sidestilles med medicinsk behandling.

For børn med fx glutenallergi, mælkeallergi, laktoseintolerans og andre fødevarerallergier skal funktionsniveauet som udgangspunkt vurderes ud fra at barnet er på diæt. Det betyder at disse børn oftest ikke vil være omfattet. Der vil dog blive foretaget en konkret vurdering af barnets funktionsniveau på diæt.

Såfremt barnet vurderes omfattet af målgruppen og skal have dækket merudgift til en diæt, følges som udgangspunkt takster fra diverse diagnoseforeninger.

DUS:

DUS og klubtilbud erstatter øvrige fritidsaktiviteter og medfører derfor ikke merudgifter.

Elektronik:

Computer, iPad, smartphones, TV, smart-watches mv. er forbrugsgoder som indgår i ethvert hjem der måtte ønske det. Det er almindeligt at børn har adgang til disse eller har deres egne personlige apparater, såfremt man ønsker dette.

Der kan således ikke ydes hjælp til køb af disse.

Hvis computer, iPad mv. er nødvendig til skolebrug (herunder lektier) er det skolens ansvar at stille disse undervisningsredskaber til rådighed.

Ernæringspræparater:

Der kan ydes tilskud til merudgifter ved lægeordineret ernæringspræparater herunder sondemad. Dette forudsætter at mulighederne for tilskud via sundhedsvæsenet er afklaret – herunder om der kan udstedes grøn recept.

For børn der modtager lægeordnede ernæringspræparater skal der ligeledes ske modregning af normaludgiften til kost efter gældende satser. Der tages udgangspunkt i Aalborg Kommunes nødhjælpstakst.

- Såfremt barnet udelukkende ernæres med ernæringspræparater / sondemad, udgør egenbetalingen fuld normaludgift
- Såfremt barnet primært ernæres med ernæringspræparater / sondemad udgør egenbetalingen 2/3 af normaludgiften
- Såfremt barnet spiser almindelig mad, men suppleres med ernæringspræparater / sondemad udgør egenbetalingen 1/3 af normaludgiften

Der gives ikke tilskud til forebyggende modermælksersatning ved risiko for mælkeallergi, idet risikoen for en bestemt lidelse ikke medfører at barnet er omfattet af målgruppen jf. principafgørelse 23-17

Ferie:

Der kan ydes hjælp til merudgifter, til ferier som familier normalt holder.

Ferie med familien: Hvis barnet holder ferie med forældrene, forsøges de enkelte merudgifter sandsynliggjort ud fra andre familiers normale niveau. Det kan fx være behov for en større feriebolig eller en særlig handicapegnet feriebolig som følge af barnets funktionsnedsættelse / lidelse. Her skal der konkret vurderes på familiens størrelse, børnenes alder og familiens mulighed for at indrette sig, i forhold til om der er tale om en merudgift.

Der kan ikke bevilges ekstra hjælpertimer til ferie i udlandet. Familien kan tage allerede bevilgede hjælpertimer med, hvis der er tale om en kortvarig ferie i udlandet. Hvis det vurderes at det er nødvendigt for gennemførelsen af rejsen at hjælperen deltager, kan der gives tilskud til merudgifter til transport, rejse- og opholdsudgifter for hjælperen mv.

Det anses for almindeligt at familier tager på charterferie eller flyver til deres destination. Det kan således ikke ydes hjælp til disse udgifter, selvom familien plejer at gøre noget andet.

Lejrture for barnet: Hvis barnet deltager i handicaprettede lejrture mv., der som følge af handicappet er dyrere end almindelige aktiviteter for ikke-handicappede børn, skal der ske modregning af hvad det

normalt vil koste at sende et barn på lejr tur / ferieophold. Såfremt merudgiften for den konkrete tur ikke kan konkretiseres, kan der tages udgangspunkt i følgende normaludgifter i forhold til modregning.

- Kr. 3.000 for et barn til skiferie
- Kr. 1.500 for et barn på sommerferie
- Kr. 1.000 for et barn på weekendophold

Hvis der i forbindelse med en lejr tur / ferieophold uden forældrene bevilges hjælper skal der foretages en konkret individuel vurdering af behovet herfor. En ansat må som udgangspunkt ikke arbejde mere end 7,4 timer pr. døgn og den enkelte medarbejder må kun arbejde 37 timer pr. uge. I særlige tilfælde kan der laves individuelle aftaler. Hvis barnet / den unge i forvejen har hjælpere tilknyttet, er det differencen der kan bevilges.

Fritidsaktiviteter:

Såfremt barnet kun kan gå til én bestemt aktivitet, som påfører familien en udgift, som andre familier ikke har – fx at fritidsaktiviteten som følge af barnets funktionsnedsættelse / lidelse er dyrere end normalt, kan forskellen i prisen dækkes.

Det skal altid vurderes om barnet har mulighed for at deltage i andre aktiviteter som ikke medfører merudgifter. Der henvises bl.a. til Aalborg Handicap Idræt.

Rideterapi / Handicapridning: Såfremt der er tale om rideterapi, vil dette for en del børn være gratis. Andre vil opleve at der er en egenbetaling. Denne egenbetaling kan ikke dækkes som en merudgift, idet rideterapi betragtes som behandling.

Ved handicapridning skønnes om barnet vil kunne deltage i almindelig ride undervisning. Såfremt det er nødvendigt med handicapridning, kan der ydes tilskud til merudgiften. Udgiften til almindelig ridning anslås til kr. 400 pr. måned.

Særlige klubtilbud: Fx særlige klubtilbud på Nordbo, pigeklubben i Kærbydussen mv. Det skal være en følge af barnets funktionsnedsættelse / lidelse, at det er nødvendigt at barnet går i præcis dette klubtilbud. Det skal altid vurderes om barnet / den unge vil kunne benytte øvrige gratis / billigere klubtilbud. Dernæst skal det vurderes om det er en merudgift sammenlignet med andre unge på samme alder.

Det anses for almindelig at unge går til 2 fritidsaktiviteter samt at unge herudover bruger penge på cafe, biograf, bowling, svømmehal, fester, koncerter og lign. Der fastsættes derfor en egenbetaling på kr. 75 pr. klubaf ten.

Musikterapi: Musikterapi betragtes som behandling. Der kan derfor ikke ydes tilskud efter SEL § 41. Der er mulighed for individuel tilrettelagt undervisning i Aalborg Musikskole.

Høreværn:

Høreværn / Ørebøffer / Lydskærmende hovedtelefoner betragtes som et hjælpemiddel / forbrugsgode og skal derfor vurderes jf. SEL § 112 og § 113.

De almindelige betingelser for bevilling af hjælpemidler / forbrugsgoder skal være opfyldt. Der skal endvidere foreligge dokumentation fra børnehaven / skole eller anden fagperson, der beskriver at barnet er særligt sensitivt / påvirkelig i forhold til lyde / støj mv., samt at det er nødvendigt at skærme barnet.

Det anses for almindeligt at børn / unge fra 13 år og opefter kan vælge at investere i gode hovedtelefoner / ørebøffer. For denne aldersgruppe indgår ørebøffer derfor i sædvanligt indbo. Der kan derfor ikke bevilges tilskud.

For børn under 13 år betragtes ørebøffer ikke som sædvanligt indbo og der kan derfor bevilges tilskud til ørebøffer som forbrugsgode jf. SEL § 113.

Konsulentbistand:

Aalborg Kommune har forskellige specialpædagogiske vejledningsforløb for grupper af forældre, børn / unge eller søskende. Der er ligeledes mulighed for individuelle vejledningsforløb jf. Servicelovens § 11, stk. 7. Som absolut udgangspunkt henvises familier med behov for konsulentbistand i forhold til barnets funktionsnedsættelse / lidelse hertil.

Kun i særlige tilfælde hvor Aalborg Kommunes interne tilbud ikke kan yde den fornødne støtte, kan der købes ekstern konsulentbistand.

Såfremt familien tilbydes et forløb hos en af kommunens leverandører, kan der ikke dækkes udgifter til ekstern konsulentbistand uanset om forældrene måtte ønske en bestemt konsulent.

Kontingent til handicapforening:

Kontingent til handicapforening vurderes ikke som en nødvendig merudgift, idet andre familier også kan have udgifter til medlemskab af forskellige interesseorganisationer.

Familier har andre muligheder for erfaringsudveksling og kontakt til andre gennem fx barnets skoletilbud, deltagelse i kurser, debatforum / chat på nettet mv.

Kræsekost:

For nogle børn foreskrives særlig kræsekost, idet barnet er småt spisende og ændrer smagspræferencer fx pga. kemoterapi.

Der tages udgangspunkt i sygehusets anbefalinger vedr. det enkelte barn. Såfremt sygehuset ikke har givet konkrete anbefalinger, tages der udgangspunkt i nedenstående:

0 – 3 år	200 kr. pr. md.
3 – 6 år	300 kr. pr. md.
6 – 12 år	400 kr. pr. md.
12 – 18 år	500 kr. pr. md.

Kurser:

Der kan ydes hjælp til forældre og evt. andre pårørendes merudgifter som følge af nødvendig deltagelse i handicaprettede kurser.

Aalborg Kommune tilrettelægger forskellige specialpædagogiske kurser og vejledningsforløb for grupper af forældre, børn / unge eller søskende. Der er ligeledes mulighed for individuelle kurser og vejledningsforløb jf. Servicelovens § 11. Når det er muligt går disse forud for eksterne kurser.

Der kan fx dækkes rejseudgifter, merudgifter ved måltid og ophold, kursusafgift og kursusmateriale. I særlige tilfælde kan der også dækkes udgifter til pasning af barn / børn, der ikke skal med på kursus.

Som udgangspunkt dækkes ikke overnatning forud for kursets start medmindre det er umuligt for familien at nå frem i tide. Her tillægges det ikke vægt, at man evt. skal stå tidligt op.

Såfremt kurset indeholder forplejning fratrækkes egenbetaling for kost efter gældende takster. Der tages udgangspunkt i Aalborg Kommunes nødhjælpstakst.

Kurset skal være nødvendigt for familiens daglige varetagelse af forsørgelse / omsorg og sætte familien i stand til at passe, pleje, opdrage og drage omsorg for barnet. Følgende kriterier kan indgå som vurderingsgrundlag:

- Er der tale om en ny diagnose
- Er der tale om kurser i forbindelse med overgange, fx skolestart, ung / teenager mv.
- Er der konkrete problemer i familien i forhold til kursets tema
- Har familien tidligere fået kursus / vejledning i forhold til det konkrete tema
- Har forældrene mulighed for at deltage i forældregrupper / -møder på barnets skole eller daginstitution
- Har søskende mulighed for at deltage i søskendegrupper / -kurser
- Får forældrene orientering / vejledning om funktionsnedsættelsen andre steder (læge, neuropædiatrisk team, specialrådgivningen mv.)

Nogle foreninger afholder fx sommerhøjskole, hvor indholdet er kombineret ferie / kursus. Det er ikke muligt at dække en del af udgiften som kursus og en del som ferie. Der laves en konkret vurdering af kursusindholdet og hvorvidt dette er relevant for familien. I givet fald bevilges hele udgiften som kursus. Alternativt betragtes opholdet som ferie og der laves en konkret vurdering af merudgiften i forhold til højskoleophold. Det skal tillige vurderes om familien har andre muligheder for at holde ferie, som ikke medfører merudgifter.

Medicin:

Der kan ydes hjælp til billigste tilskudsberettiget medicin, som er nødvendig på grund af en funktionsnedsættelse / lidelse, der gør at barnet er omfattet af målgruppen.

Der kan i særlige tilfælde ydes tilskud til ikke-tilskudsberettiget medicin såfremt ophør eller undladelse af medicinsk behandling med dette specifikke præparat vil medføre akut livsfare eller umiddelbar risiko for varig og væsentlig funktionsnedsættelse.

Det forudsætter dog at familien har afsøgt mulighederne for tilskud i sundhedsvæsenet – herunder søgt enkelttilskud. Såfremt barnet skal afprøve flere forskellige præparater uden generel godkendelse før der findes et egnet præparat hvor der kan søges enkelttilskud, kan udgiften dækkes fra afprøvning af det 3. præparat.

Der ydes kun tilskud til det billigste egnede præparat. Lægen har mulighed for at udskrive et bestemt præparat til barnet, såfremt det skønnes bedre egnet. I sådanne tilfælde ydes hjælp til udgiften, såfremt der er søgt forhøjet tilskud.

Hvis barnet har flere lidelser, skal medicinbehovet vurderes særskilt i forhold til hver lidelse.

Hjælp til medicin reduceres med eventuelle tilskud fra private sygeforsikringer (fx sygeforsikringen Danmark)

- Er familien / barnet fx medlem af sygesikringen Danmark gruppe 1 eller 2 får familien refunderet 100 % fra sygesikringen Danmark. Der vil således ikke være tale om en merudgift.

- Er familien / barnet fx medlem af sygesikringen Danmark gruppe 5, får familien refunderet 50% fra sygesikringen Danmark. I dette tilfælde er det ikke muligt at udstede en medicinbevilling. Der foretages i stedet manuel beregning og beløbet udbetales til familien via den løbende merudgiftsydelse.

Der kan udstedet medicinbevilling, såfremt familien ønsker det. Dog ikke hvis der ydes delvis tilskud fra en privat sygeforsikring.

Såfremt barnets egenbetaling til medicin overstiger kr. 4.110 (2019-niveau) bevilges automatisk kronikertilskud. Apoteket står for dette. Der kan derfor maksimalt bevilges kr. 4.110 (2019-niveau) i medicinudgifter.

Personlig hygiejne:

Der kan ydes hjælp til betaling af særlige cremer og olier som anvendes ved barnets personlige hygiejne, hvis der kan dokumenteres en merudgift i forhold til hvad andre børns hygiejne kræver. Cremer / olier mv. skal være lægeordineret eller som minimum lægeanbefalet.

Som udgangspunkt skal der være tale om mindst 2 daglige indsmøringer før lidelsen har en sådan karakter at den kan anses for at være indgribende i dagligdagen.

At barnet skal smøres i fugtighedscremer og lotions mv. med en fedtprocent under 50 anses ikke som værende indgribende.

Der dækkes ikke merudgifter til almindelige allergivenlige præparat, idet det anses for almindeligt at vælge sådanne produkter. Såfremt familien ønsker særlige allergivenlige / bestemte præparater skal der være lægelig dokumentation for nødvendigheden af dette specifikke præparat / mærke. Dette gælder også i forhold til shampoo, bodyshampoo, sæbe, solcreme mv.

Familien skal selv afholde den del af udgiften der svarer til normaludgiften samt eventuelle udgifter der skyldes familiens eget valg.

Rengøring:

Der kan ikke bevilges rengøring til forældre, idet rengøring er en nødvendig aktivitet i alle husstande.

Såfremt der er ekstra behov for rengøring som nødvendig følge af barnets funktionsnedsættelse / lidelse og barnets funktionsnedsættelse / lidelse vil blive forværret, hvis der ikke gøres ekstra rent kan der efter konkret og individuel vurdering bevilges rengøring.

Slitage og ødelæggelser

Som udgangspunkt dækkes ikke udgifter til slitage og ødelæggelser.

I helt særlige tilfælde hvor der er tale om meget store udgifter til slitage og ødelæggelser som nødvendig følge af barnets funktionsnedsættelse / lidelse og hvor ødelæggelserne ikke kan undgås ved en pædagogisk indsats eller en anden indretning af barnets omgivelser, kan der ydes hjælp til disse udgifter.

Det vil ske efter en konkret individuel vurdering af arten og omfanget af såvel barnets lidelse som de konkrete ødelæggelser / udgifter sammenholdt med de udgifter forældre normalt forventes at få.

Sygehusophold:

Der kan ydes hjælp til merudgifter i forbindelse med barnets og en forælders ophold på sygehus.

Hvis der ydes hjælp til kost skal tilskuddet reduceres med normaludgiften. Der tages udgangspunkt i Aalborg Kommunes nødhjælpstakst.

Hvis det er lægeligt dokumenteret at det er nødvendigt at begge forældre er til stede kan der ydes hjælp til merudgifter til begge forældres ophold.

På de fleste sygehuse er det muligt at tilkøbe mad på afdelingen, patienthotellet eller i cafeteriet. Såfremt familien ønsker selv at stå for maden, kan der maksimalt tages udgangspunkt i prisen på patienthotel eller lign.

Det bør altid undersøges om en forælder er medindlagt. I givet fald dækker sygehuset udgiften til kost.

Ved længerevarende indlæggelser kan der i særlige tilfælde dækkes udgifter til kørsel ved den anden forælders besøg på sygehuset samt besøg hos eventuelle søskende. Antallet af besøg afhænger af barnets / søskendes alder og indlæggelsestiden.

Tøj og sko

Særlig udformet tøj: Der kan ydes hjælp til udgifter til tøj, der som følge af barnets funktionsnedsættelse skal være særligt udformet. Familien skal selv betale den andel af udgiften, der svarer til normaludgiften.

Særlige beklædningsgenstande som fx regnslag til kørestole, kørepose, hagesmæk og inkontinensbadetøj til svært inkontinente børn ydes efter reglerne om hjælpemidler jf. SEL § 112.

Børn og unge som pga. sygdom, ulykke e.l. er blevet varigt invalideret og som følge heraf er nødt til at få udskiftet hele sin garderobe vurderes ligeledes efter SEL § 112.

Ortopædiske fodtøj: Ortopædisk fodtøj vurderes efter hjælpemiddelbestemmelserne i SEL § 112. Der kan ikke ydes hjælp til egenbetalingen.

Slitage: Slitage der er en direkte følge af barnets fysiske handicap og brug af hjælpemidler fx skinner eller korset dækkes med udgangspunkt i en konkret vurdering af merforbruget.

Øvrig slitage dækkes som udgangspunkt ikke. Det vurderes almindeligt at der er meget stor variation i tøjforbruget med baggrund i barnets alder, aktivitetsniveau og interesser.

Vask og Tørring:

Aalborg Kommune anslår at normalforbruget ved en familie på to voksne og to børn er 10 vaske pr. uge. Forældrene skal sandsynliggøre en direkte sammenhængen mellem barnets funktionsnedsættelse / lidelse og behovet for et konkret antal ekstra vaske.

Som udgangspunkt følges Energistyrelsens anbefaling om at tørre tøj udendørs hele året rundt, hvorfor tørretumbling af tøj som udgangspunkt ikke betragtes som en merudgift. Tørretumbling kan dog dækkes såfremt der er konkrete begrundelser for dette.

Udgiften pr. vask og tørring er udregnet på baggrund af oplysninger fra Bolius (Boligejernes videnscenter) Ved vask i vaskemaskine A++ opgør Bolius udgiften til vand og el til kr. 4,83 pr. maskine. Hertil kommer udgiften til sæbepulver. Jf. priser på nemlig.com udgør dette kr. 1,1 pr vask. Samlet udgift pr. maskine vask udgør således kr. 5,93.

Ved tørring i tørretumbler A+ opgør Bolius udgiften til el til kr. 3,00 pr. maskine.

Som udgangspunkt ydes der ikke tilskud til køb af vaskemaskine. Jf. Danmarks Statistik har 81 % af alle familier vaskemaskine. Det anses derfor for almindeligt forekommende i ethvert hjem der måtte ønske det.

Kugle- kædedyner mv.: Kugle- / kædedyner og lign. Bevilges som hjælpemidler. Vask af disse anses for driftsudgifter og dækkes derfor ikke jf. SEL § 41.

Visuel struktur:

Piktogrammer / Boardmaker: På nettet findes flere gode sider, hvor man gratis kan hente piktogrammer og anden form for visuel struktur – fx

<http://gratis-skole.dk/?mod=minipic>

www.pictogrammer.zip

<http://www.kc-hil.dk/produkter/pico-selector-med-symboler-til-billedstøttet-kommunikation.html>

Som udgangspunkt betragtes køb af Boardmaker eller lign. Derfor ikke som en nødvendig merudgift.

Såfremt der er faglig dokumentation for at det er vigtigt for barnet, at der bruges præcis samme system som i børnehave / skole / DUS og behovet overstiger hvad der kan udleveres herfra, kan der efter en konkret vurdering ydes tilskud til køb af fx Boardmaker.

Såfremt det efter en konkret og individuel vurdering findes nødvendigt, kan der ved opstart af visuel struktur ydes tilskud til køb af lamineringsmaskine og whiteboard på samlet kr. 300 Der kan max ydes et årligt tilskud til lamineringslommer, papir, printerpatron og velcro på kr. 150.

3. Tabt arbejdsfortjeneste

A. Generelt:

Kompensation for tabt arbejdsfortjeneste er dækning af indtægtstab for forældre, der ikke kan passe deres arbejde og opretholde deres sædvanlige arbejdsindtægt, fordi de passer et barn under 18 år med en indgribende funktionsnedsættelse / lidelse.

Målgruppe: Målgruppen for kompensation for tabt arbejdsfortjeneste er forældre der i hjemmet forsøger et barn under 18 år med betydeligt og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller indgribende langvarig eller kronisk lidelse.

Det skal være en nødvendig konsekvens af funktionsnedsættelsen / lidelsen, at barnet passes i hjemmet og at det er mest hensigtsmæssigt at det er forældrene der passer det.

Formålet med Servicelovens bestemmelser om kompensation for tabt arbejdsfortjeneste til forældre til børn og unge med funktionsnedsættelser / lidelser er:

- At barnet kan forblive i hjemmet og dermed undgå anbringelse, såfremt hensynet til barnets tarv tilsiger dette
- At familien kan leve så normalt som muligt på trods af og med barnet / den unges funktionsnedsættelse / lidelse
- At hindre at barnet / den unges funktionsnedsættelse / lidelse forværres eller får andre og mere alvorlige følger

Der kan gives kompensation for tabt arbejdsfortjeneste fra nogle timer om dagen eller om ugen til dækning af en fuldtidsindtægt, hvis det vurderes nødvendigt, at barnet som følge af sin funktionsnedsættelse / lidelse passes i hjemmet og at det er mest hensigtsmæssigt at forældrene gør dette. Der kan endvidere gives kompensation for tabt arbejdsfortjeneste for enkelte dage eller timer i situationer hvor barnet skal til kontrol, skal indlægges eller til undersøgelse.

Aalborg Kommune finder det vigtigt at forældre på trods af deres barns funktionsnedsættelse / lidelse fortsat fastholder en tilknytning til arbejdsmarkedet. En tilknytning til arbejdsmarkedet undervejs i forløbet sikrer en nemmere tilbagevenden til arbejdsmarkedet, når der ikke længere er behov / grundlag for at bevilges kompensation for tabt arbejdsfortjeneste. Aalborg Kommune vil derfor have fokus på – i samarbejde med familien – at finde alternativer til kompensation for tabt arbejdsfortjeneste.

Aalborg Kommune lægger endvidere til grund at forældre har ansvaret for deres barn, indtil barnet fylder 18 år. Det er derfor som udgangspunkt forældres ansvar at hjælpe barnet med at opfylde barnets behov. Det skal derfor altid vurderes om det konkrete behov / opgave kan tilrettelægges uden for forældrenes arbejdstid eller om forældrenes arbejdstid kan indrettes efter familiens behov.

Der kan dog være situationer hvor barnets vanskeligheder som følge af funktionsnedsættelsen / lidelsen er så store at forældrene har behov for ekstra hjælp / tid for at kunne opfylde barnets behov.

Ved den konkrete udmåling af kompensation for tabt arbejdsfortjeneste lægges en helhedsvurdering af familiens situation til grund med udgangspunkt i nedenstående serviceniveau. Ligeledes vil familiens forhold generelt indgå fx at andre forældre også i perioder kan vælge at gå ned i tid, benytte netværk eller betale sig fra pasning. Den samlede udmåling vil derfor kunne afvige fra de konkrete timetal. Øvrige bevillinger / ydelser til familien og barnet / den unge vil indgå i helhedsvurderingen.

Kompensation for tabt arbejdsfortjeneste beregnes med udgangspunkt i forældrenes konkrete lønindtægt. Der kan dog max tages udgangspunkt i en månedsindtægt på kr. 31.249 (2019-niveau). Der gælder særlige beregningsregler for forældre der har modtaget kompensation for tabt arbejdsfortjeneste uafbrudt siden 2010. For selvstændige tages der udgangspunkt i seneste afsluttede årsregnskab.

B. Konkrete behov for kompensation for tabt arbejdsfortjeneste

Behandlinger, undersøgelser og kontroller:

Børn og unge som skal deltage i mange ambulante behandlinger, undersøgelser og kontroller, hvor det er nødvendigt at en forælder ledsager barnet.

Behandling, undersøgelse og kontroller forsøges så vidt muligt planlagt uden for forældrenes arbejdstid. Endvidere forventes at forældrene udnytter de muligheder der er i deres overenskomst.

Såfremt forældrene har benyttet sig af det frie sygehusvalg, er dette forældrenes eget valg og der gives ikke kompensation for tabt arbejdsfortjeneste for det ekstra tidsforbrug, dette måtte medføre.

Såfremt forældrene selv har iværksat / valgt ekstra behandlinger, undersøgelser og kontroller gives der ikke kompensation for tabt arbejdsfortjeneste for dette.

Udgangspunktet for forbrug af tid er

- Den tid behandlingen varer
- Transporttiden til og fra behandlinger, såfremt dette foregår i arbejdstiden

Der skal være tale om et væsentligt fravær fra arbejde. Udgangspunktet er et fravær fra arbejde på mindst 3 timer pr. gang. Dette vurderes dog i sammenhæng med det samlede antal behandlinger, undersøgelser og kontroller. Det samlede fravær skal overstige 3 arbejdsdage, før kompensationen kan komme til udbetaling.

Indlæggelser:

Der kan ydes kompensation for tabt arbejdsfortjeneste til den ene forælder under barnets indlæggelse, såfremt indlæggelsen er en direkte følge af barnets funktionsnedsættelse / lidelse og det er påkrævet at en forælder er tilstede.

Sygehuset har jf. sektoransvarlighedsprincippet ansvaret for pasning og pleje af barnet mens det er indlagt.

Hvis det er lægeligt påkrævet og dokumentere kan der undtagelsesvis ydes kompensation for tabt arbejdsfortjeneste til begge forældre samtidig. Dette kan fx være hvis lidelsen er så alvorlig at begge forældres tilstedeværelse er påkrævet.

Nedsat immunforsvar eller stor sygdomsrisiko:

Børn og unge som pga. nedsat immunforsvar eller stor sygdomsrisiko ikke kan være i et dagtilbud eller skole, eller hvor det hver dag er nødvendigt at vurdere om barnet kan komme af sted og i hvilket omfang.

Behovet for fravær fra dagtilbud / skole skal være lægeligt dokumenteret.

Det skal vurderes hvorvidt opgaven hensigtsmæssigt kan løses af en aflastningsperson jf. SEL § 41 / 84.

Det samlede fravær skal overstige min. 50 % og være præget af stor uforudsigelighed før det kan bevilges fuld kompensation for tabt arbejdsfortjeneste. Alternativt kan der tilbydes ad-hoc bevilling. Det skal altid vurderes om fraværet kan mindskes ved en anden tilrettelæggelse af hverdagen.

Tilsyn / overvågning:

Børn og unge som har et stort behov for tilsyn og/ eller overvågning fordi de ikke kan overskue konsekvenserne af deres handlinger og derfor risikerer at komme til skade eller skade andre.

Behovet for overvågning vurderes konkret i forhold til barnets behov, barnets alder samt i hvilket omfang barnet kan være i dagtilbud / skole / DUS / klub

0 – 6 år: Der bevilges som udgangspunkt ikke kompensation for tabt arbejdsfortjeneste til overvågning idet andre børn i alderen 0 – 6 år også skal overvåges / ikke kan være alene.

6 – 18 år: Hvis der er behov for egentlig overvågning, foretages en konkret individuel vurdering af i hvilket omfang dette er nødvendigt i forhold til forældrenes arbejdstid. I vurderingen indgår barnets alder og børns generelle behov for tilgængelige voksne.

Praktiske gøremål i hjemmet:

Der bevilges ikke kompensation for tabt arbejdsfortjeneste til praktiske gøremål i hjemmet som fx indkøb, tøjvask, rengøring mv, da disse er almindelige i enhver familie og ikke affødt af barnets funktionsnedsættelse / lidelse. Der er tale om aktiviteter som kan planlægges og udføres på forskellige tidspunkter. Endvidere er der i dag flere muligheder for at handle dagligvarer online eller udnytte butikernes åbningstider.

I særlige tilfælde hvor barnet / den unge i alderen 6 – 18 år kræver massiv overvågning i alle vågne timer og det ikke er muligt at tilrettelægge hverdagen sådan at forældrene kan nå at forberede madlavningen inden barnet kommer hjem, kan der bevilges kompensation for tabt arbejdsfortjeneste max 2½ time pr. uge, svarende til 30 minutter pr. dag. Børn under 6 år vurderes generelt at have behov for voksenopmærksomhed og behovet er således ikke affødt af funktionsnedsættelsen.

Manglende eller urolig søvn:

Børn eller unge som sover meget uroligt eller sparsomt, så forældrene hver nat skal tilse og hjælpe dem ofte.

Til børn under 3 år gives der som udgangspunkt ikke kompensation for manglende søvn, idet andre børn under 3 år også kan have behov for at blive tilset / hjulpet af forældrene i løbet af natten.

Behovet for søvn vurderes konkret ud fra de faktiske omstændigheder. Typisk vurderes et behov til max 2 timer pr. arbejdsdag. Behovet kan også opstå hvis barnet, grundet manglende nattesøvn, ikke er i stand til at komme af sted i dagtilbud / skole.

Der kompenseres ikke for det reelle antal timer forældrene er vågne men i det omfang forældrene forhindres i at passe deres arbejde. Der tages højde for om forældrene har mulighed for at tilrettelægge således, at de på skift kan sove igennem eller kan sove på andre tidspunkter.

Personlig pleje og omsorg:

Børn og unge der har et stor behov for pleje, fordi de er fysisk svare eller ofte får sygdomsanfald

Der kompenseres ikke for det konkrete tidsforbrug eller merforbruget af tid men for den tid forældrene forhindres i at passe deres arbejde.

Bevillingen skal ses i sammenhæng med eventuel bevilling af privatansat hjælper.

Der tages udgangspunkt i følgende generelle beskrivelser af funktionsnedsættelsens omfang

- A: Lettere problemer / begrænsninger i hverdagen
- B: Moderate til svære problemer / begrænsninger i hverdagen
- C: Omfattende og gennemgribende problemer / begrænsninger i hverdagen. Multihandicappede

A: Barnet har en lettere funktionsnedsættelse / lidelse

Barnet har behov for støtte / guidning til de fleste dagligdags aktiviteter, døgnrytme og hygiejne

0 – 6 år: Børn i denne aldersgruppe har som udgangspunkt behov for voksenstøtte til de fleste aktiviteter. Der gives derfor ikke tabt arbejdsfortjeneste til denne gruppe.

6 – 12 år: Der er tale om et mindre behov for støtte, som ikke væsentligt afviger fra andre børn i denne aldersgruppe. Der gives derfor ikke tabt arbejdsfortjeneste til denne gruppe.

12 – 18 år. Der er tale om et mindre behov for støtte, som ikke væsentligt afviger fra andre børn i denne aldersgruppe. Der gives derfor ikke tabt arbejdsfortjeneste til denne gruppe.

B: Barnet har moderate til svære problemer / begrænsninger

Barnet har behov for meget støtte til alle dagligdags aktiviteter, døgnrytme og hygiejne

0 – 6 år: Børn i denne aldersgruppe har som udgangspunkt behov for voksenstøtte til de fleste aktiviteter. Selv om barnet på nogle punkter kan have et større behov end jævnaldrende vurderes dette ikke i væsentlig grad at afvige fra andre børn i denne aldersgruppe. Der gives derfor ikke tabt arbejdsfortjeneste til denne gruppe.

6 – 12 år: Børn i denne aldersgruppe har som udgangspunkt behov for voksenstøtte til en del aktiviteter. Barnet har dog behov for støtte i et noget større omfang end andre i samme aldersgruppe. Der gives derfor max 2½ timers tabt arbejdsfortjeneste pr. uge, svarende til ½ time pr. hverdag i gennemsnit.

12 – 18 år: Børn i denne aldersgruppe er som udgangspunkt selvhjulpne til de fleste aktiviteter. Barnet har dog behov for støtte i et noget større omfang end andre i samme aldersgruppe. Der gives derfor max 5 timers tabt arbejdsfortjeneste pr. uge, svarende til 1 time pr. hverdag i gennemsnit.

C: Barnet har omfattende / gennemgribende problemer / begrænsninger eller er multihandicappet

Barnet har behov for hjælp døgnet rundt til fx bad, hygiejne, toiletbesøg, spise, aktiviteter, af- og påklædning, hjælp i forbindelse med søvn, medicin, sonde mv. Formålet med hjælpen er at sikre at barnet kan forblive i hjemmet længst muligt.

0 – 6 år: Børn i denne aldersgruppe har som udgangspunkt behov for voksenstøtte til de fleste aktiviteter. Barnet har dog som følge af sin funktionsnedsættelse i et markant større omfang behov for støtte end andre i samme aldersgruppe. Der gives derfor max tabt arbejdsfortjeneste 10 timer pr. uge svarende til 2 timer pr. hverdag i gennemsnit.

6 – 12 år: Børn i denne aldersgruppe har som udgangspunkt behov for voksenstøtte til en del aktiviteter. Barnet har dog som følge af sin funktionsnedsættelse behov for støtte i et markant større omfang end andre i samme aldersgruppe. Der gives derfor max tabt arbejdsfortjeneste 10 timer pr. uge svarende til 2 timer pr. hverdag i gennemsnit.

12 – 18 år: Børn i denne aldersgruppe er som udgangspunkt selvhjulpne til de fleste aktiviteter. Barnet har dog behov for støtte i et markant større omfang end andre i samme aldersgruppe. Der gives derfor max 15 timers tabt arbejdsfortjeneste pr. uge, svarende til 3 time pr. hverdag i gennemsnit.

Følge til fritidsaktiviteter:

Der gives ikke kompensation for tabt arbejdsfortjeneste til at følge et barn til fritidsaktiviteter, da dette anses for en almindelig forældreopgave.

Kurser:

Der kan ydes kompensation for tabt arbejdsfortjeneste til deltagelse i handicaprettede kurser, såfremt følgende betingelser er opfyldt

- Kurset vurderes at være nødvendigt for at forældrene bliver i stand til at passe, pleje, opdrage og drage omsorg for barnet
- Kurset medfører et betydeligt fravær fra arbejde - minimum 3 timer pr. gang
- Kurset kan ikke tilrettelægges uden for forældrenes arbejdstid

Lukkedage / -uger i DUS / børnehave mv.:

Der gives ikke kompensation for tabt arbejdsfortjeneste til forældre i forbindelse med lukkedage / -uger i dagtilbud / DUS mv. Forældrene er henvist til at tilrettelægge deres ferie og fridage ud fra barnets ferier og fridage på linje med andre forældre.

Jf. sektoransvarlighedsprincippet er det skoleforvaltningens ansvar / kompetence at vurdere om der skal gives tilbud om nødpasning og i givet fald hvilket tilbud. Herudover forventes forældre i et vist omfang at holde forskudt ferie ved behov på linje med andre børnefamilier.

Indkøring ved skift i tilbud:

Der ydes ikke kompensation for tabt arbejdsfortjeneste til indkøring i skoletilbud ved skift fra børnehave til skole. Det vurderes almindeligt at forældre i et vist omfang planlægger ferie / fri i forbindelse med dette.

Såfremt der skiftes fra fx et børnehavetilbud til et andet børnehavetilbud eller fra en skole til en anden skole, med udgangspunkt i barnets funktionsnedsættelse vurderes dette ikke at overstige hvad andre familier kan være udsat for, hvis barnet af forskellige årsager skal skifte tilbud.

I særlige tilfælde hvor skiftet sker akut og forældrene således ikke har haft mulighed for at planlægge efter dette og hvor der er et særligt behov for indkøring med udgangspunkt i barnets funktionsnedsættelse kan der bevilges **max 14 dage til indkøring / overlevering**. Herefter forventes det nye tilbud at være i stand til at håndtere problemstillingen, idet barnet specifikt er visiteret til dette tilbud.

Manglende eller ikke tilstrækkeligt støttende skole- eller pasningstilbud / Skolevægning:

Jf. sektoransvarlighedsprincippet er Skoleforvaltningen ansvarlig for at sikre at der er de nødvendige undervisningstilbud til alle børn, uanset deres individuelle vanskeligheder.

Ligeledes er Børne- og Familieafdelingen ansvarlig for at sikre at der er de nødvendige dagtilbud / pasningstilbud til alle børn under skolealderen, uanset deres individuelle vanskeligheder.

Der gives som udgangspunkt ikke kompensation for tabt arbejdsfortjeneste pga. manglende eller ikke tilstrækkeligt støttende skole- eller pasningstilbud. Kun i nedenstående særlige tilfælde kan der efter en konkret og individuel vurdering dispenseres fra dette.

- **Såfremt barnet ikke har et relevant skole- eller pasningstilbud, skal rådgiver i første omgang sikre sig at familien har kontakt til hhv. PPR / Udviklingsafsnittet mhp. At finde et relevant tilbud. Har barnet et nuværende skole- eller pasningstilbud som er vurderet ikke at kunne rumme barnet, er**

tilbuddet fortsat ansvarlig for pasningen af barnet indtil der er givet et andet konkret tilbud. I særlige tilfælde hvor der er ventetid på at konkret tilbud og hvor der ikke er øvrige muligheder, kan der for en kortere afgrænset periode bevilges tabt arbejdsfortjeneste. Der skal foreligge en konkret plan for hvornår barnet kan starte.

- Såfremt et barn er helt eller delvist sygemeldt pga. belastningsreaktioner kan der ved konkret vurdering af behov bevilges TA i en afgrænset periode på 1 md. mens skole- eller pasningstilbud afklarer hvordan de kan etablere / tilrettelægge et tilbud, der tager højde for barnets belastningsgrad.
- Såfremt et barn pga. smerter eller udtrætning har behov for reduceret skema, laves konkret aftale mellem skole- eller pasningstilbud, forældrene og Specialgruppen
- Såfremt et barn som følge af angst har behov for reduceret skema / fremmøde eller har behov for forældrens tilstedeværelse i skole- eller pasningstilbud, skal der foreligge en konkret individuel plan for angstbehandling, optrapning i fremmødetid samt udfasning af forældrens tilstedeværelse.
- Såfremt et barn er helt eller delvist sygemeldt af andre grunde end ovennævnte kræves som udgangspunkt en lægeerklæring før det kan gives kompensation for tabt arbejdsfortjeneste til reduceret skema / fremmøde. Det skal altid konkret undersøges hvorvidt barnets særlige behov kan imødekommes ved en anderledes tilrettelæggelse af skole- eller pasningstilbud.
- Der kan ud fra en konkret individuel plan bevilges kompensation for tabt arbejdsfortjeneste i en kortere indkøringsperiode på max 1 md. hvorefter skole- eller pasningstilbud forventes at kunne varetage opgaven / iværksætte det nødvendige for at kunne varetage opgaven. I vurdering af periodens længde indgår hvor lang tid skole- eller pasningstilbud har haft til at forberede sig på opgaven inden opstart.

Aftaler mellem forældre og skole- eller pasningstilbud om reduceret skema / mødetid uden Specialgruppen har været involveret medfører ikke ret til kompensation for tabt arbejdsfortjeneste. Det forventes at forældre og skole- eller pasningstilbud i samme ombæring har forhold sig til barnets eventuelle behov for pasning.

Bevilges kompensation for tabt arbejdsfortjeneste som følge af skolevægring, manglende eller ikke tilstrækkeligt støttende skole- eller pasningstilbud, skal der altid foreligge en konkret individuel plan, hvor der tages stilling til konkret nedtrappingsplan.

Skolemøder

Der gives ikke kompensation for tabt arbejdsfortjeneste i almindelige skolemøder, forældremøder og andre aktiviteter i skoleregi.

Såfremt der etableres ekstraordinær skolemøder mv som følge af barnets funktionsnedsættelse / lidelse, har Ankestyrelsen vurderet at dette som udgangspunkt ikke overstiger hvad forældre til ikke-handicappede børn skal deltage i, hvis barnet fx af sociale eller faglige årsager har problemer med skolegangen.

Hvis der er tale om ekstraordinært mange møder, kan disse møder indgå i den samlede beregning af nødvendigt fravær fra arbejde. Det samlede fravær skal overstige 3 arbejdsdage for at komme til udbetaling.

Møderne skal som altid forsøges aftalt uden for forældrenes arbejdstid.

Møder med Specialgruppen:

Møder med Specialgruppen tilrettelægges som udgangspunkt ud fra forældrenes arbejdstid. Såfremt dette ikke er muligt og Specialgruppen anser mødet for nødvendigt kan forældrenes fravær fra arbejde i denne forbindelse indgå i den samlede beregning af nødvendigt fravær fra arbejde. Det samlede fravær skal overstige 3 arbejdsdage for at komme til udbetaling.

Lektielæsning:

Der gives ikke kompensation for tabt arbejdsfortjeneste til lektielæsning, da dette betragtes som en almindelig forældreopgave. Såfremt barnets behov for støtte overstiger forældrenes muligheder bør familien kontakte skolen med henblik på en anden tilrettelæggelse af undervisningen.

Hjemmeundervisning:

Man kan ikke modtage kompensation for tabt arbejdsfortjeneste for den tid man hjemmeunderviser et barn.

Hjemmetræning:

Såfremt der bevilges hjemmetræning jf. SEL § 32, gives kompensation for tabt arbejdsfortjeneste i det omfang hjemmetræningsplanen fordrer det.

Uddannelse: Deltagelse i uddannelse mens man modtager kompensation for tabt arbejdsfortjeneste:

Hvis der er tale om en SU-berettiget uddannelse, er uddannelsen at betragte som en fuldtidsuddannelse. Der er derfor ikke tale om fravær fra arbejde, hvorfor der ikke kan bevilges kompensation for tabt arbejdsfortjeneste.

Er der derimod tale om en deltidsuddannelse, vil der som udgangspunkt blive fratrukket et antal timer svarende til studieaktiviteten. I helt særlige tilfælde kan der efter en konkret vurdering fortsat udbetales kompensation for tabt arbejdsfortjeneste uden fratæk for studieaktivitet. I denne vurdering indgår bl.a.

- Formålet med kompensation for tabt arbejdsfortjeneste
- Tidsrum for kompensation for tabt arbejdsfortjeneste
- Hvilket studie er der tale om
- Omfanget af studiet (fx timetal, ECTS-point mv.)
- Tilrettelæggelse af studiet (undervisning, forberedelse, fjernstudie mv.)
- Hvornår ligger undervisningen tidsmæssigt

Studieaktiviteterne må aldrig være i strid med formålet med kompensation for tabt arbejdsfortjeneste.

Søskende:

Der gives ikke kompensation for tabt arbejdsfortjeneste til direkte tid med søskende, da ydelsen skal benyttes til pasning af barnet med funktionsnedsættelsen / lidelsen (eller aktiviteter der sætter forældrene i stand til at passe barnet).

Hensynet til søskende kan dog indgå som element i øvrige vurderinger.